

(המשך מעמוד 10)

וכדאיות להיחשב רשמית כערכיים, נוטים רבים מאוד מבני הנוער הדרוזי לראות עצמם כערכיים טהורים, עוקבים בעניין אחר התפתחויות התנועה הלאומית בארצות-ערב, חדרים גאחה עצמית על רקע לאומי-ערבי — ולא דתי.

סמיה אל קאסם היה אחד מצעירים אלה. הטענה שהדרוזים משתפים פעולה עם ה"ממשלה", דחפה אותו לקצוניות-יתר. חוץ מזה, עיסוקו בסיפורת קירב אותו ליתר המשרורים הערביים בישראל, מהם נטל את הרוח הלאומנית של שיריו. כיוון שכן, סירב בתכלית להלחם בשורות צה"ל, הכריז על עצמו כעל סירבן מלחמה.

"ויתור על זכויות". משרד הבטחון לא התחשב ביותר בטענה זו. לאחר שהוענקו לו, הודות ללחץ קרוביו רבי-השפעה, חיות רבות, במשך שלושת השנים האחרונות, הודיעה לו לשכת הגיוס של שירותו, כיוון שכן גיוסו סופי. תשובתו של סמיה: פניה בכי תב לנשיא המדינה, לרמטכ"ל, וליועץ לפניני גים הערביים על ראש הממשלה.

פניות אלה לא נשאו פרי. מלשכת הנשיא נתקבלה תשובה פורמאלית וסתמית: ה"יועץ הבטיח סיפול, אך לא דחה את גיוסו של סמיה. הרמטכ"ל לא טרח כלל לענות. סמיה, הגסער והמושפע מדודו סלאמן שחאדה, מורה לאומני-ערבי מן הכפר רמה שבגליל, החליט לעבור לצעדים קיצוניים. הוא העביר לראש הממשלה את מסמכיו האישיים הישראליים (כולל פנקס יוצא צבא ותעודת זהויה), ירד למחתרת, הפך למשומט. כעבור זמן קצר נעצר על-ידי המשטרה ה"צבאית". עת הובל בעגור צבאי ברחובות נצרת, הספיק אל קאסם להגיב ליועץ שעבר במקום יפוי-כוח, שנתן למנצור כארדוש, מראי בלשחן הערבי-לאומני אל-ארד, לפעול בשמו.

"הדרוזים — כת דתית". קבוצת אל-ארד ששהה על המציאה, בשורה של פניות אל השלטונות הצבאיים, דרשה את שחרורו של אל-קאסם מגיוס, בתור ערבי. טען כארדוש: "סמיה עומד לפתוח בשב"י תחרעב אם לא ישתחררו. הוא ערבי לכל דבר, וקושי-הגיוס אינם חלים עליו. ההג"דרה, דרוזי אינה כיום, אלא חלק ממינוח ערבידות, בורמה לשיעיים, או, סוניימי" — אף הם פלגים דתיים בגוף האומה הערבית". השבוע, ניכר היה שמרד הבטחון אגף הגיוס, אינו תמימי-דעים עם הספקן המפלגתי הערבי, וכל עוד משרד הבטחון הוא המני ריע בקשר לסוגיה "מהו ערבי?" יש להניח שסמיה אל-קאסם יתקשה לשכנע את הממ"י גים על גיוסו בצידוק-טענותיו.

דרכי אדם

חתונה ברמלה

החמקן דוד זקן בא בימים ויכסוהו בגדים ולא יחס לו. ויאמרו לו עבדיו: "יבקשו לאדוני המלך נערה בתולה ועמדה לפני המלך ותהי סוכנת ושככה בחיקך וחם לאדוני המלך". ויבקשו נערה יפה בכל גבול ישראל וימצאו את אבישן השומנית ויביאו אותה למלך. והנערה יפה עד מאוד ותהי למלך סוכנת ותשרתהו.

הטלפון של חתנת המוניות הצבי בתל-אביב צילצל באלח הבקרים שלפני שבועיים. "כאן מדברים מביתו של ש"רהדתו", ה"י דיע קול לנגה התרוך, "שלחו בבקשה מכר זית תמסיע את הרב טולידאנו לירושלים". כעבור דקות ספורות נעצרה מונית ליד ביתו של השר, ברחוב לילינבלום. מן ה"י בית יצאו שני רבנים: השר טולידאנו ובן לחיה, שנהג המונית לא הכירו מקודם. "סע לרמלה", הורה הרב השני שהתיישב במזר שוב האחורי, ליד השר.

ברמלה הורו הנוסעים לנהג כי יחנה את מכוניתו ליד אחד הבתים הערביים המטופחים של העיר, ימתין להם עד אשר יסימו פגישה שהיתה להם באותו בית. הפגישה נמשכה קרוב לשעתיים. לבסוף הופיעו שני הרבנים, בלחזית רב שלישי, שהנהג זיהה כרבה ה"ראשי של העדה המארוקאית בישראל, הרב יצחק אברחמיצ'ה. הוא לחץ בחמימות את ידו של השר, בירך אותו כמה פעמים ב"ברכת "מזל טוב" ולאחר מכן נפרד באותה חמימות מהרב השני.

השר ובן-לחייטו חזרו למונית. בן-הלחיה התיישב ליד הנהג, ביעוד שהשר ישב על המיזבן תאחורי. אך לא בלדו. יחד עמו נכנסה בחורה צעירה, בעלת יופי נדיה, ש"הצטרפה אליו בבית הרב אברחמיצ'ה. "עכ" שיו סע לירושלים", הורה השר אל הנהג. המשפחה התנננה. בדרך לא הלגן הטלפון לירושלים התעניין הנהג לדעת מ"י

הנוסעת היפה שישה ליד הרב. על שאלו תיו לא קיבל תשובה.

היתה זו מרים סבא בת ה-20 ממושב תירוש שבחבל עדולם. היא היתה אשתו החדשה של ש"ר הדתות, שזה עתה נשא אר"תה כדת. הפגישה בבית הרב אברחמיצ'ה לא היתה אלא טכס הנושאים, שנערך בסודי-סודות וללא קהל מוזמנים, לבד מכתריסר אנשים מבני משפחת הכלה.

לפי מעמרו של החתן, אפשר היה לצפות כי הרב הראשי בעצמו יערוך את הקידושין. אך צעד זה היה מעניק לטכס מעמד כמעט ממלכתי ומפנה אליו את תשומת-הלב הציבורית — דבר, שלפי כל הסימנים, היה ברעתו של השר להימנע ממנו.

אפילו בני-משפחתו לא נוכחו בעת הטכס. היעדרותם לא ניתנה להסבר מתוך גימוקים של סודיות וצניעות בלבד. כי בני משפחתו של השר התנגדו כמעט פה אחד לנשואים. סיכם אחד מהם: "היה ברוך לכולנו, אחרי מות הרבנית מסעודה, לפני שלושה חדשים, שהשר לא יוכל להישאר ללא אשה שתדאג לו ולביתו. ואמנם חשבנו שהוא ישא אשה ההולמת את גילו ואת מעמדו; אשה כבה 50-40 — אבל לא נערה בת 18".

כמו דויד המלך. השר התעלם מכל אלה, שקע בבילוי ירח-הדבש עם כלתו ה"צירה, שעלתה עם משפחתה ממארוקו לפני שנים מעטות. כאשר נערד ממשרדו, לא ידעו פקידיו להסביר מדוע. לעתונאים ששאלו ל"סיבת היעדרו, לא מסר משרד הדתות כל הודעה על המאורע; ומפי השר הם זכו לתשובה תקיפה: "נשואי אינם מעניינו של משרד הדתות".

שעה שמאות ברכות זרמו למשרדו, מצאו חסידיו הרב את הצידוק ההיסטורי וההלכתי לנשואים: "האם דויד המלך לא נהג בדיוק כן, בלקחו אליו את אבישן השומנית?" שאלו את המשתוממים.

משפט

יפוי-כוח לאחר המות

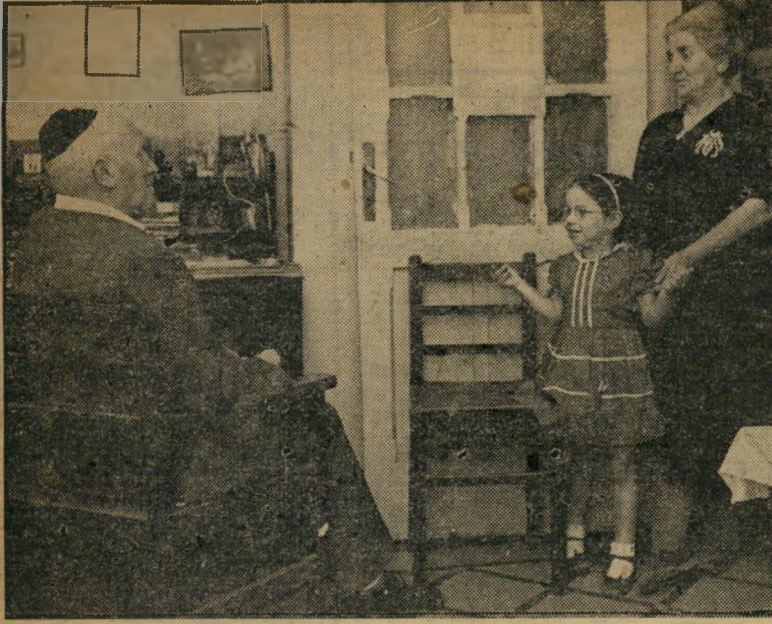
שנתיים וחצי אחרי שבית-המשפט העליון העניש את ה"שיש הירושלמי מליכאל גרינ" חאלה, בהטילו עליו שנת מאסר-על-תנאי, חור האיש, אשר גרם לאחת הסערות הגדולות בחיי המדינה, לא בית-המשפט. לא היה קיים חשש, כי עונש המאסר-על-תנאי יופעל נגדו: גרינחאלד, הנראה צעיר 78 שנותיו, הוא שם הפעם בהוצאת כסף בטענות שואו רב זיוף חתימה, בעוד שהעונש על-תנאי עומד נגדו באשמת הוצאת דיבה בלבד — האשמה המקורית הקטנה שגילגלה אחר-כך את כדור השלג הגדול הגורא משפט קאסטור.

קציני משטרת-ירושלים, שעצרו את גרינ" חואלה, האשימו אותו כי הוציא כספי פיצויים מממשלת אוסטריה בזכות אשתו, שנפטרה לפני ארבע שנים, בזיופו את החתימה. היתה להם הוכחה ברורה לביסוס האשמותיהם — חתימה של פרייה גרינחאלד המנוחה, על קבלת בשנת 1958 — שנתיים אחרי מותה.

* הרב יעקב משה טולידאנו נולד ב" טבריה, לפני 80 שנה; הינו אב לשלושה ילדים, כולם נשואים.

שריחירת טולידאנו יוקר האב אמר על הבעל שהוא אב

מליכאל גרינחאלד, אשתו ונכדתו (1954) החתימה של האשה היתה חתימת הבעל

שנים, לקה אבנר בשיגעון הרדיפה. "מנסים להרעיל אותי!" הוא סיפר לאשתו. כיוון ש" היא לא האמינה, טען האיש המופרע כי היא עצמה מנסה להרעיל אותו, כרתה לשם כך הסכס עם בעל המסעדה בבדק. הוא חדל לאכול בבית. כשעבר לעבוד בבדק על טרק-טור, טען שמחשלים את הטרקטור שלו. כשהפסיק לעבוד, קיבלה ריטה עבודה ב" מטבח של קרנל. פירנסה את הילדים כמו ידיה. אבנר, מצידו, הסכים לאחר הצטרות מרובות להיכנס לבית-החולים לבדיקות. היה זה אחרי שאמה של ריטה התלוננה במשטרה כי הוא מאיים על בתה, זכתה לתשובה: "תביאי פתק מרופא שהוא משוגע". בבית-החולים בכפר-גנים שמעו את סיפורי הקרובים והחליטו על צעד חסרת-קדים. אנשי המוסד הוזמנו את ריטה ואת מנהל העבודה של אבנר, ביקשו מהם לחזור בפני החולה על הדברים שהוא אמר להם: כי המפקשים להרעיל אותו, לחשמל אותו וכו'. "אל תכי ריחו אותי להגיד לו את הדברים בפנים ואל תגלו שאני אמרתי אותם. הוא יהרוג אותי", התחננה ריטה. אך הרופא לא חיתר.

המנהל ניער הוצננו. אבנר הכחיש בפני הרופאים כאלו אמר את הדברים ש" ייחסו לו. כעבור חודשיים שוחרר. "מה השבת, שאני כך גם לרופא? הוא יחשוב שאני משוגע!" הפתאר אבנר בפני אשתו. כשבוע שעבר, שעה שמצבו הורע, הסכים אבנר להיכנס פעם נוספת לבית-החולים. כי אשר ריטה טילפנה אליו ביום ששי ושאלה אם לבוא ולבקרו בשבת, ענה האבן שלא כדאי כי החולה נרגש. ביום שני, שעה שביקרה במוסד, שוב אולצה על-ידי הרופא לחזור בפני בעלה על הדברים שהוא נהג להת" לונן עליהם. ריטה פחדה, אך לבסוף חזרה על הדברים. אבנר הכחיש. כעבור שעתיים הוא היה בבית.

באתי לסדר את עניין הפיצויים במקום העבודה. הוא סיפר לאשתו. למחרת ב" בוקר יצא אחריה למקום העבודה, השיג אותה בדרך וירה בראשה — פיצוי רצחני על הפגיעה שפגעה בו, שעה שהרופאים הכ" ריחו את ריטה לדבר בפניו.

מנהלי בית-החולים ניסו לנער את חוצנם מהאחירות. "הוא לא קיבל חופשה", הוא ברה". טענו. אולם בשום תחנת משטרה ב" ארץ לא נרשמה הודעה על בריחת חולה-רוח מסוכן.

אבנר יצא לחופשה. מיטתו היתה דרושה לאכסן בה חולה אחר. מנהלו הנוכחי של בית-החולים הפרטי, ה"ר אוסקר מהלר, יכול היה לעשות ב" מוסד כטוב בעיניו. משרד הבריאות היה אך מרוצה כאשר נמצא פתרון למספר רב ככל האפשר של חולים, אולם: "150 חולים שכבו השבוע בסנטורים כפר-גנים ללא פיקוח וטיפול רפואי מספיק קימו!" כתב לפני שנה בדיוק העולם הזה (1139). משרד הבריאות לא הגיב. השבוע, כאשר הרופא היחידי של המוסד המטפל ממש בחולים, ד"ר ויטאליו שצאק, נהנה מחופשתו השנתית, אירעו בכפר-גנים תוך ימים מספר המקרים הבאים: חולה מסוכן, שהוצא מתחום המחלקה למקוים המסוכנים, תקף במוט ברזל את אחד האחיים, משה בחרי, גרם לו שבירים. אבנר פוגלמן, שיצא לחופשה, רצח את אחת והתאבד. אחת החולות חתכה את ירידידיה כנסיון התאבדות.

בריאות

השגנון הגדול

שתי גופות, של גבר ושל אשה, התבוססו בדמן בשדה פתוח. פועלי בית-החרושת קרנל, שנועקו לשמע היריות, עצרו כמאור בנים, אפילו הססונים יתקשוים ביותר הפנו את עיניהם מהמחזה המחריד.

"המסכנה", לחשו הפועלים, "הרי כולם ידעו שזה יקרה, למה לעשו משהו למנוע זאת?" ריטה פוגלמן בת ה-31 שככה מתה לרג" ליהם. כדור שנורה מאקדחו של בעלה נתקע ישר ברחקה, כדור שני ירה אבנר, הבעל בן ה-45, ברחקו שלו. הבעל גסס. הוא עוד נלקח לבית-החולים, שם מת אף הוא. איש ממכריו של הזוג לא שאל מדוע רצח אבנר את ריטה. השאלה היחידה שנשאלה על-ידי כולם — מדוע לא נעשה דבר כדי למנוע את הרצח וההתאבדות?

איש חודה הסתיכב חופשי. הוא היה תמיד עצבני, ידעו לספר שכינו של אבנר, בלוד. אבנר וריטה, שנישאו זה לזו בקפריסין ועלו ארצה עם קום המדינה, היו גול אף הכל בשלום במשך השנים הראשו" נול לנשואיהם. כי ריטה היתה נעימת הליכות ואתונה על הכל. ריטה טיפלה בבעלה, בבתה בת ה-11 ו" בבנה בן ה-5. הבעל עצמו עבד תקילה בבואות, חיפש עבודה קלה יותר כשאמר במכון הבדק, בתקופה זו לפני כשלוש